

АНРИ ТРОАЯ

МОРСКИТЕ СВИНЧЕТА

Превод от френски: Пламен Христов, 1991

chitanka.info

Албер Пенсле тъкмо бе увиснал на скобата на полилея, когато видя, че вратата се отвори и в стаята влезе едно дребно черно човече, което учтиво го поздрави. Обесеният избълва сподавена ругатня и в знак на протест зарита с крака във въздуха. Незасегнато от това посрещане, малкото черно човече сложи на леглото обемиста марокенена чанта, бомбе, чадър и светлобежови ръкавици.

То имаше бледо лице, набръчкано като омачкана фина хартия, открити, малко тъжни очи на гълъбар и брадавица на брадичката. Съвсем спокойно човечето се качи на една табуретка и откачи тялото на Албер Пенсле, което рухна на земята с шума на лягаща си крава. После запретна ръкави и рече:

— Казвам се Фостен Вантр. Забравили сте да заключите вратата.

Албер Пенсле не отговори нищо, защото се мислеше за мъртъв. Обезпокоено от това мълчание, дребното човече извади от чантата си шишенце с ром, ветрило, амоняк, гъба и се зае да съживява нещастника.

Работеше с точни и отмерени движения, като се навеждаше, изправяше и въртеше на всички страни, и ставите му се чуваха да пукат като сухар. Тананикаше си:

*„Над спокойното море-е
бяла пара се стеле-е“*

Албер Пенсле отново отвори очи и дълбоко въздъхна:

— Какво правите тук?

— Връщам ви към живота — отвърна Фостен Вантр.

— По-добре да бяхте си стояли вкъщи.

— Говорите като дете! Я изпийте тази чашка; ще ми бъдете благодарен.

Клетникът надигна глава, сръбна глътка алкохол и плю на земята:

— Вече нищо не ми е вкусно. Само ако знаехте...

— Знам всичко! Знам всичко! Знам, че сте двацет и пет годишен, без положение, без бъдеще, без семейство, без любима и не сте си плащали хотела от девет месеца!

— О, млъкнете! — изстена Албер Пенсле.

— Наблюдавам ви вече от няколко седмици. Изпратих ви моя проспект: „Отчаяни хора, осребрете отчаянието си. За всички сведения се обръщайте към г-н Фостен Вантр, ул. «Орелиен-Ламбер» № 17.“
Защо не ми отговорихте?

— Изглеждаше ми несериозно.

— Несериозно ли? О!... Всички сте еднакви! Чуйте ме, дошъл съм да ви предлага начин да спечелите пари и да си осигурите щастливи старини.

— Бих искал да спя — измънка Албер Пенсле.

Фостен Вантр нетърпеливо щракна с пръсти.

— Ей сега! Ей сега! Но първо ме оставете да ви обясня. Сигурно сте чували за професор Ото Дюпон?

— Ортопедът ли?

— Може и така да се каже. Само с тази разлика, че не оправя крайници, а характери.

— Значи не го познавам.

— Професор Ото Дюпон притежава световноизвестна клиника. Там прилага откритото от него лечение, предназначено да моделира, да променя характерите. Идва плах господин: „Искам да бъда властен.“
Една инжекция. Десет дни почивка. И ето, моят приятел се връща вкъщи с темперамент на същински диктатор. Душевната ортопедия е още млада и много деликатна наука. И най-малката грешка може да доведе до големи нещастия. Освен това, преди да направи инжекция на клиента, професор Ото Дюпон изпробва ефикасността на лекарствата си върху помощници, които ние наричаме „изпитатели на характери“. В клиниката има двайсетина такива. Но тъй като клиентелата расте с всеки изминал ден, получих нареждане да наема още няколко. Във връзка с тази лека работа веднага се сетих за вас. Ще имате подслон, ще ви хранят и перат. Ще се ползвате от великолепия парк и от прелестното приятелство на вашите колеги. Ще ви лекуват като цар. След две години ще имате право да ни напуснете и до края на живота си ще получавате пенсия, пропорционална на продължителността на службата ви.

Фостен Вантр направи пауза и преглътна слюнката си с гастрономическа наслада.

— Какво ще кажете, млади човече? — продължи той. — Можете само да мечтаете за това!

— Щом е много изгодно да се работи при вас, защо тогава си давате толкова труд да вербувате морски свинчета?

— Изпитатели на характери ли? Но всеки не може да стане такъв! Нужни са известни физически качества. Устойчивост на всякакви изпитания. Кристално чист морал. Психическа уравновесеност, здрави нерви и първокласна интелектуална структура! Всички качества, с които вие сте щедро надарен. Вземете, прочетете този договор. Подпишете се в долния ляв ъгъл. Но побързайте: съобщиха ми за неизбежно самоубийство в квартал „Бастий“.

Той вече запушваше шишенцето с ром и по майчински грижовно прибираше принадлежностите си.

Албер Пенсле погледна скобата на тавана, обгербваната хартия на договора и повдигна рамене.

— По-добре да подпиша, отколкото да се обеся! — каза той.

— Ето това вече е разговор! — извика Фостен Вантр, подавайки му писалка.

Младият мъж сложи листа на пода и подписа с уморена ръка.

— Бъдете готов утре сутринта в девет часа — каза Фостен Вантр. — Ще дойде да ви вземе кола от клиниката. Пътюм ще ви платя сметката в хотела.

След като човечето излезе, Албер Пенсле се изтегна напреко на дюшека и дълбоко заспа, сънувайки, че върви по дълъг кален път към някаква оранжева светлина, която пулсира на хоризонта. На всяка трета крачка губеше по една част от себе си. Пръст, устна, клепач. „Само да оцелея до края“, мислеше той. Обръщаше се рязко и съзираше г-н Фостен Вантр, който подтичваше зад него с марокенена чанта под мишница. Дребното старче се навеждаше на всяка трета крачка, за да вземе късче месо. И съобщаваше: „М-м, че вкусен пръст! М-м, че вкусен клепач!“ „Престанете! Престанете!“, крещеше Албер Пенсле. Но другият клатеше глава: „С какво право? Нали подписахте? М-м, че вкусно ухо!“

Когато се събуди, разбра, че е плакал на възглавницата.

Клиниката на професор Ото Дюпон се намиреше в околностите на Париж. Голяма квадратна сграда, цялата в прозорци и балкони се издигаше в средата на парк с криволичещи като счетоводителски подписи алеи. Високи дървета обгръщаха в сянката си шезлонгите, на които оздравяващите идваха да си почиват, мислейки за последните си

душевно турсове. Именно зад централната сграда се намираше пристройката за изпитателите на характери — двуетажна къща от розови тухли с каменна стълбище, украсено с цветя. Коридорите бяха застлани с небесносин линолеум. На вратата на всяка стая имаше надпис: „Сприхав“, „Мечтател“, „Добродушен“, „Любител на литературата и изкуствата“ и датата на последната инжекция със следната забележка: „Да не се използва преди...“

Вдясно от вратата, върху табелка бяха нанесени заключенията на дежурния лекар: „Задоволително състояние“, „Да се коригира“ или „Отрицателен резултат“.

Една медицинска сестра въведе Албер Пенсле в определената за него стая. Голи стени. Походно легло. Библиотека.

— Разбира се, след експеримента сменяме книгите — каза тя. — Всеки темперамент си има любими четива. Професор Ото Дюпон ви моли да бъдете готов след един час.

Професор Ото Дюпон прие Албер Пенсле зад едно масивно бюро с размери на римски саркофаг, настръхнало от телефони, диктофони, блестящи звънци върху ебонитови поставки, усъвършенствани калкулатори и мастилница с писалка и резервоар с капаче. Камари от книги с ослепително бели като зъбите на людоеди разрези заемаха двата края на масата. И една коварно наведена лампа обливаше със здравословна светлина лицето на домакина. Той имаше свеж тен, ласкави очи и не носеше мустаци.

— Вие ли сте изпитател 14? — попита той Албер Пенсле.

— Видях този номер на вратата на моята стая...

— Занапред ще бъде вашият. Седнете. Да видим. Тук е вашият картон. Двайсет и пет годишен. Пороци: мърз...

Албер Пенсле реши, че е за предпочитане да сведе скромно очи.

— Характер: обикновен. Реакция „Z“: обикновена. Интелигентност: обикновена. Култура: обикновена. Сексуални комплекси: обикновени... Чудесно, чудесно! Точно вие сте човекът, който ми трябва.

— Много съм поласкан — смотолеви Албер Пенсле.

— Днес ще ви инжектирам серума на безкрайната самоувереност с мъничко надменност и незабележима доза загадъчност. Това е една много нюансирана, много фина смес, която съставям за пръв път по молба на един политически мъж. След инжекцията ще си починете

десет дни. После ще ви повикам за изпробването на една мечтателна смес. След това...

— И така ще си променям характера на всеки десет дни?

— Приблизително.

— Но това е ужасно!

— Не мислете така. Всички ваши колеги ще ви кажат, че тези трансформации са почти безболезнени.

— И това ще продължи две години?

— Дори повече, ако пожелаете. А вие сигурно ще пожелаете. Помислете, че променяйки нарочно темперамента си, вие увеличавате жизнените си способности, живеете трийсет-трийсет и пет живота годишно, докато себеподобните ви живеят само един, пък и... Впрочем нали искахте да се самоубиете? Щом човек се самоубива, значи повече не може да понася своето положение, не може да понася самия себе си...

— Така е.

— А аз ви предлагам точно това — да не бъдете вече същия! Би трябвало да сте доволен.

Албер Пенсле се притесняваше. „Ами ако полудея“, мислеше той. „Ами ако опитът не успее и умра?“ Защото сега вече не му се умираше. Но професорът вече бе станал и буташе една плъзгаща се в стената врата.

Албер Пенсле го последва в едно бяло като млекарница помещение. Въздухът миришеше на аптека и на изгорял каучук. По стените имаше рафтове, натоварени със стъкленици с разноцветни течности. Мраморен тезгях, разположен в средата на стаята, крепеше цял батальон колби, епруветки, аламбици и серпентини. И тези научни принадлежности накъсваха светлината от прозорците. В едно стъклено кълбо бясно подскачаха едри мехури в зеленикава течност с бледолилави отгънъци. Фостен Вантр наблюдаваше варенето през защитни очила.

— Готово ли е всичко? — попита професор Ото Дюпон.

Един бял като стената помощник се раздвижи и донесе в разядените си от киселините пръсти малка епруветка, запушена с тампон от вата.

Професор Ото Дюпон прецени прозрачността на съдържанието и цъкна с език:

— Страхувам се, че ще трябва малко да се разрежи. Но първо ще видим как действа. Номер 14, свалете си панталона, приятелю. Обърнете се с гръб. Не се стягайте.

Обърнат към стената, Албер Пенсле излагаше голия си задник на неизвестна хирургическа атака. Потта се стичаше на едри капки по лицето му. На няколко метра от себе си чуваше да звънтят странни прибори. Тракането на игра, падаща в желязна кутия, кроткия шум от изваждане на тапа, смиреното хълцане на воден кран. После приближаващи стъпки. Топъл дъх в тила. Мирис на юфт. Мекия и влажен допир на късче памук в кръста. Той затвори очи. Стисна зъби, приготвяйки се за разкъсваща болка. Сепна го една нищо и никаква инжекция в задника. Изчака продължението.

— Това е всичко! — каза Ото Дюпон. — Свободен сте.

— Но...

— Да не мислехте, че ще ви набивам на кол? След десетпетнайсет минути ще почувствате ефекта от инжекцията. Ще промените личността си, както змиите си сменят кожата. Ще имате онази воля, онази трезвост, онази вяра в себе си, които винаги са ви липсвали.

— Благодаря ви — каза Албер Пенсле.

И предпазливо се надигна, оправя дрехите си и се добра до вратата, придружен от Фостен Вантр.

В парка Албер Пенсле вървеше бавно, дебнейки пробуждането на новото си аз. Като бременна жена той се страхуваше от резки движения, от препъване и падане, които биха унищожили загадъчното същество, чийто зародиш носеше в себе си. Чувстваше ли нещо? Не, още нищо. А сега? Пак нищо. Само лек световъртеж, приятно гадене, страха, радостта от предстоящото раждане. Какъв ще бъде утре или след малко? Щеше ли да долови поне прехода от едната личност в другата? Щеше ли да съжالياва за предишното си състояние? Щеше ли да се разкайва?

Колкото повече размишляваше над това, толкова повече го обземаше меланхолия. Имаше чувството, че се намира на гаров перон и един бърз влак всеки момент ще отведе завинаги най-добрия му приятел, един приятел, пълен с недостатъци, безличен и безволев, не много умен, не много добър, не много искрен, но въпреки всичко хубаво момче. Мислеше и за старите си всекидневни дрехи, измачкани,

незаменими, които човек все не се решава да изхвърли, или за онези пейзажи от мръсните предградия, чието сиромашко очарование ви наранява за цял живот. Съдбата му го натъжаваше. Трогваше се от собствената си гибел. По-добре беше да умре, отколкото да стане друг! И то заради какви предимства, Господи? Заради някоя и друга пара и осигурено спокойствие на село. С това ли искаха да заплатят за предателството му. Ами ако откаже да се промени? Ако предпочете да си остане същият?

Леко парване по задника го върна към медицинската реалност. Той обърна към Фостен Вантр изкривеното си от гняв и решителност лице.

— Вие ме измамихте, ваксинаджия такъв! — изкрещя той. — Но ви предупреждавам, че още утре ще напусна тоя пандиз! Ще разкрия на полицията вашия трафик на инжекционно месо! Ще ви окошаря, вас и вашия началник Ото Дюпон, преди да сте ме направили на решето! И не се хилете като глупак, че ще ви разбия!...

— Господи! — възкликна Фостен Вантр. — Сигурно сме превишили дозата!

И поднесе към устните си малка сребърна свирка.

— Какво ви прихваща? — попита Албер Пенсле.

— Нищо, нищо, скъпи приятелю — отвърна другият. — Искате ли да си продължим разходката? Виждате ли онези две млади жени, които се разхождат в парка? Те са изпитателки на характери. Номерата 1а и 5а, ако се не лъжа. При нас жените са на „а“.

— Тази отдясно ми харесва — каза Албер Пенсле. — Бъдете любезен да...

Но не можа да довърши. Двама здравеняци, изникнали внезапно след сигнала на Фостен Вантр, го сграбчиха за ръцете и краката.

— Върнете го при професора — нареди Фостен Вантр — Кажете му, че се налага спешна корекция.

Албер Пенсле се мъчеше да се освободи от хватката, ревейки, хапейки, запенен като побеснял. Професор Ото Дюпон накара да го вържат на един стол и му направи втора инжекция, на два сантиметра от първата.

— Ще ме извините — каза професорът, — длъжен съм малко да експериментирам, преди да получа поръчаната личност. Това са неудобствата на професията. Как се чувствате сега?

— Добре — отговори Албер Пенсле, — но не искам повече никой да се доближава до мен. Ще се прибера сам.

Фостен Вантр се появи в откренатата врата.

— Е, ето че се успокоихме! — каза той.

Пенсле вдигна рамене. Чувстваше се спокоен, силен и уверен. Като сърбеж го дразнеше едно желание да заповядва каквото и да е, на когото и да е.

— Искам цветя в стаята си — каза той.

Хареса гласа си. Звучеше ясно и мъжествено.

— Мисля, че този път успяхме — каза професор Ото Дюпон на Фостен Вантр. — Един от най-големите ми успехи.

Албер Пенсле изпитваше известна гордост, че предизвиква възхищението на двамата специалисти.

— Развържете ме, де! — каза той.

Когато беше освободен, стана и подаде ръка на професора.

— До скоро виждане, номер 14 — рече другият. — Ще се видим пак след десет дни.

Силна скръб прониза сърцето на Пенсле.

— Как след десет дни?

— Ами да, за да направим от вас мечтател.

— Но аз не искам да бъда мечтател! Каква е тази история? Така съм си много добре!

Той удари с юмрук по масата... Ото Дюпон не отговори нищо. И номер 14 излезе с мъжествена походка, размахвайки ръце, тракайки грубо с токове по плочките.

На другия ден номер 14 стана късно сутринта, облече кафявия си халат, сложи памучната си болнична шапка и слезе в градината. Обикновена ограда от телена мрежа отделяше градинката, предназначена за изпитателите на характери, от огромния парк, където се разхождаха клиентите. Албер Пенсле седна под един дъб и разтвори книга на коленете си. Въздухът беше приятен. В зелената сянка на дърветата трептяха слънчеви петна.

Младият мъж скоро се унесе и книгата се изплъзна от ръцете му. Събуди го неприятен смях. Той отвори очи. На няколко крачки от него седяха двете млади жени от вчера и оживено бърбеха.

Албер Пенсле ги поздрави, сваляйки болничната си шапка. В отговор те му кимнаха с глава. И неочаквано по-младата заговори:

- Вие ли сте новият изпитател?
- Да, госпожо.
- „Госпожице“.
- Извинете...
- И какъв сте днес?
- Какъв ли?
- Да, искам да кажа с какъв характер?
- Волеви, малко надменен и леко загадъчен.
- Колко е хубаво! Аз пък съм нежна, малко наивна и поетична.
- И вас добре ви лекуват. За колко дни?
- Остават още пет.
- А на мен цели девет.
- Блазе ви!
- Защо?
- Винаги е досадно да се променяш.
- Откажете да се променят!
- Виж, мамо, колко е волеви! Това е чудесно!
- Господжата майка ли ви е?
- Тя се засмя.
- Не, наричаме я така, защото е най-старата от изпитателките.

Тя ни съветва, напътства ни...

Албер Пенсле приближи стола си и разговорът продължи бърз и оживен, та чак забравиха, че е време за обяд. Номер 14 разказа за своите злощастия и в замяна научи, че младата жена се казва Йоланда Венсан, че родителите ѝ са починали и че Фостен Вантр я е спасил, когато е искала да се хвърли в Сена. Имаше хубаво, малко удължено лице с бледи страни и големи синьо-зелени очи, чийто поглед ви ободряваше по необясним начин.

— Бях се надвесила. Страхувах се. И изведнъж усетих, че някаква ръка ме сграбчва за рамото.

— Слава богу! — рече Албер Пенсле.

— Много сте мил.

— Напротив, аз съм егоист!

Пред тях минаха двама изпитатели, облечени в същите кафяви халати като Албер Пенсле.

— Номер 7 днес е „потаен“ — каза Йоланда. — А 12-и прекарва последния си ден като „сприхав, но добър по душа“.

— Тук животът сигурно е тъжен! — въздъхна Албер Пенсле.

— Не мислете така — каза „майката“. — Ние сме много сплотена и приятелска групичка... Ще видите, ако останете дълго сред нас...

— Ще остана дълго — рече Албер Пенсле.

И впери в Йоланда поглед на монголски завоевател, който накара младата жена да спусне мигли.

Следобед Ото Дюпон свика всички четни номера за ревюто на моделите.

В голяма зала с разкошно тапицирани скамейки бяха устроили естрада с рампа; имаше и микрофон на стойка. Клиентите бяха седнали в тъмната част. Изправен на сцената, Фостен Вантр съобщаваше характеристиките на всеки номер и след това зрителите беседваха с представения пациент. Политическият мъж, който си бе поръчал темперамента на Албер Пенсле, беше дребен закръглен господин с наболи по лицето рижави косми и с хитри слонски очички. Беше очарован от успеха.

— Сигурен ли сте, че при мен резултатът ще бъде същият?

— Абсолютно сигурен. Малко ще приспособим серума към вашия организъм, но можете да разчитате на пълна прилика.

— Това е много хубаво, много хубаво! А, кажете ми, номер 14, никога ли не се съмнявате в мнението си?

— Никога! — отвърна Албер Пенсле.

— Ако дисциплината на някоя партия ви забранява да изразите откровено вашето становище?...

— Бих го изразил все пак.

— Ай! Ай! Ай! Но това е много опасно!

— Тогава бих сменил партията. Ако трябва, бих създал друга!

— Добре! Добре! Ами ако... научехте, че вашата приятелка ви изневерява?... Ако само се съмнявахте?...

— Бих я изхвърлил.

— Е добре, виждате ли, би трябвало малко да смекчите това — въздъхна закръгленият господин, обръщайки се към Ото Дюпон.

— Както искате. Но имайте предвид, че след употреба винаги можете да ни помолите за желаните от вас корекции.

Албер Пенсле напусна сцената всред благосклонна глъчка. Дори една дама, седнала в дъното, го аплодира и извика:

— Браво!

Зад кулисите той отново срещна някои колеги, които го поздравиха кисело:

— Харесахте се.

— Не бива толкова да се дразните.

— Да, но този характер ви дава много предимства. Питам се какво друго бихте могли да представите!

Тази професионална завист, това жалко сплетничене отвращаваха Албер Пенсле. Той се върна в градината. Йоланда Венсан го чакаше на същото място. Но този път беше сама.

— Най-последно ви открих! — извика той. — Искам да побъбря с вас след този глупав спектакъл. Хората са подли и зловни.

— Така е, защото имахте успех.

— Сигурно.

Тя събра ръце и в погледа ѝ заблестя очарователно благоговение:

— Гордея се с вас. Разкажете ми впечатленията си.

Седнал до нея, той говореше, като съзерцаваше лицето ѝ. Тя притежаваше онази вълнуваща и уязвима красота, която се нуждае от покровителство. А Албер Пенсле изпитваше изгарящо желание да покровителства някого. Чувстваше се по-силен, по-твърд и приятно отговорен до това беззащитно момиче. Той беше наставникът. Сложи ръка на коляното на Йоланда. Тя потръпна и наведе глава.

През следващите дни той с наслаждение се бореше срещу мисълта за своята любов. Не че му беше неприятно да е влюбен. А защото смяташе за нормално да прецени дълбочината на чувствата си, като първо ги омаловажи. Много бързо установи, че само при вида на Йоланда и най-силните му съмнения се разбиваха на пух и прах. Той мислеше за нея, мечтаеше за нея. Представяше си сцени на сладострастно разнежване, които го изтощаваха повече, отколкото ако я беше помилвал.

Една неделна вечер, няколко минути преди да загасят осветлението, той я целуна по устата. Тя се защити, издавайки само нещо като слаб животински стон. Беше толкова тъмно, че почти не виждаше лицето ѝ. Пиян от щастие, той насочи целувката си по лекия аромат на ананас, който се излъчваше от двете полуотворени устни на височината на неговите.

На другия ден видя Йоланда чак в пет часа следобед. Тя вървеше с решителна походка по малката алея, която бяха избрали за срещата си. Приблужи се до нея и взе ръцете ѝ. Тя се отскубна и започна да се смее.

— Какво ви става? — попита той.

— На мен ли? Нищо.

Той я погледна. Нещо в нея се беше променило. Погледът ѝ беше студен. Беше с вдигната глава и се смееше с цяло гърло, открито и нахално, което го изненада.

— Защо не ви видях тази сутрин? — подхвана той.

— Бях на инжекция.

Непоносим страх обзе душата на Албер Пенсле.

— И... и... каква сте сега? — заекна той.

— „Решителна, здравомислеща, властна жена, обичаща сделките и доброто ядене.“ Професор Дюпон е много доволен.

Тя изглеждаше очарована от този характер като от нова рокля. Покосен от отчаяние, Албер Пенсле се свлече на една пейка.

— Какво? Какво? — изстена той. — Възможно ли е това очарователно, нежно, чувствително, мечтателно създание...

— Можете да му кажете сбогом.

— Значи да кажа сбогом на моята любов!

— Е, това е нещо друго. Първо, вие сте моят тип мъж. Само ще ви помоля да си оставите мустаци и да си изрежете по-навътре ноктите.

— Йоланда, Йоланда, възможно ли е това?...

— Всичко е възможно, скъпи, в този дом. Имате ли пури? Не? Обожавам ги. Ах, да, за какво говорех? Седнете до мен. И махнете тази погребална физиономия! Вижте, целувам ви.

Тя се наведе над него и сплеска устните му с майсторска и сочна целувка на опитна жена.

— Уф, че е хубаво! — продължи тя.

Тъпа ярост измъчваше Албер Пенсле. Той упрекуваше Йоланда Венсан за тази гибелна промяна, като че наистина тя беше виновна за това. Искрено я презираше.

— Вие... вие сте мъжкарана! — каза през зъби той. — Но не забравяйте едно: аз командвам. Ще ви пречупя, ще ви сломя.

Тя избухна в глупав смях.

— Млъкнете! — изкрещя той.

И вдигна ръка да я удари. Но преди да завърши движението си, една плесница му запали бузата.

— По-кратко, малкият — каза момичето.

И се отдалечи, подсвирквайки силно и фалшиво някаква каубойска песен.

След този инцидент Албер Пенсле преживя мъчителни часове. Той оплакваше погиналата си страст; мразеше професор Ото Дюпон, кълнеше се на другия ден да избяга от клиниката. Ала не знаеше какво малодушие все още го задържа на това място. Нещо повече, мъчеше се да изненада Йоланда, когато тя излизаше от женското крило, когато се разхождаше край оградата, пушейки пура. И щом я видеше, някаква сладострастна отпадналост размекваше крайниците му. Трябваше да признае, че я обича и в новия ѝ вид. Зад този темперамент на амазонка, който го дразнеше, зад това непроницаемо лице, което го натъжаваше, се криеше истинската същност, една загадъчна и нежна личност, чието очарование продължаваше да действа. Инжекциите на професор Ото Дюпон променяха външността на човека, но вътрешните качества, скритите дълбини на душата, изворите на топлината, на живота, на любовта сигурно оставаха непокътнати. Албер Пенсле смело се сдобри с Йоланда, прие странностите ѝ, изтърпя дърдоренето ѝ с безразличието на мъченик. Той беше по-далновиден от нея. Опита се да ѝ го обясни. Тя не разбра нищо от това, което ѝ каза, и го нарече интелектуалец.

Впрочем след няколко дни номер 14 също трябваше да промени личността си. Тъй като сместа „мечтател“ бе зле дозирана, се превърна във „флегматик“. Междувременно клиентът на професора се отказа от поръчката си и Ото Дюпон не сметна за необходимо да коригира характера на своя изпитател. Йоланда прие тази промяна с хумор.

— За мен любовта е борба — казваше тя. — А как да се боря с един червей?

— Имате право! Отвращавам се от себе си! — хленчеше Албер Пенсле. — Аз съм един жалък тип! Не ви заслужавам! О, само ако имах смелостта да се самоубия!...

Обзета от състрадание, тя се опита да му възвърне малко увереността и мъжкото достойнство. Но не можа да доведе до успешен край педагогическото си начинание, тъй като самата тя скоро бе

променена в „жена домоседка, малко лицемерно набожна, имаща склонност към математиката“. От този ден нататък Албер Пенсле не я интересуваше. Той се влачеше подире ѝ, шепнеше ѝ обяснения, мушкаше писма под вратата ѝ. Дори веднъж помоли Фостен Вантр да се застъпи за него. Но на следващия ден стана „гуляйджия с пълен успех сред жените и страстен картоиграч“.

Смаяна и очарована, Йоланда Венсан се опита да се помири с него. Той се отнесе високомерно с нея, демонстрирайки твърде свободно държание на професионален донжуан и я заряза, за да хвърля дяволити погледи към медицинските сестри. Ухажваше всички жени в дома. Спираше ги на пътя, хващаше ги за брадичката и казваше с мек глас:

— Ах, тези очи, тези очи!... Бих искал да потъна в тях!...

Но дълбоко в душата му влечението към Йоланда си оставаше толкова живо, колкото преди.

Тези две същества, чиито характери се променяха ненавреме, страдаха, защото можеха да бъдат щастливи само случайно, измамно и за много кратко време. Иглата на Ото Дюпон неумолимо направляваше тяхното щастие. Всичките им радости, всичките им скърби зависеха от някаква си глупава инжекция в задника. В редките часове на разбирателство те се натъжаваха от крехкостта на дружбата си. Да седите на една пейка, да си говорите, да се разбирате, да се обичате, както те се обичаха, и да знаете, че скоро, заради решението на един луд, отново ще станете чужди един на друг. Да живеете в непрекъснат страх за бъдещето. Да се страхувате от себе си. Да се страхувате от съществото, което обичате най-много на света. Да се карате, да се очерняте, да си прощавате, да се удивлявате и отново да си вярвате. Този танц на чувствата ги изтощаваше дотолкова, че се объркваха. Вече не казваха: „След малко ще направим това, ще отидем там“, а: „След малко, ако не се промениш много, ще направим това, ще отидем там.“ Дежурното табло резюмираше надеждите и страховете им:

— За 25-и съм отбелязана като „лека жена, която обича чуждите бебета“.

— Мислиш ли, че все пак ще можем да се разбираме?

Тя го поглеждаше с прелестна тъга и прошепваше:

— Боя се, че не, Албер.

Тогава той изтичваше при Фосген Вантр и го умоляваше да забавят инжекцията и да наложат на Йоланда такъв темперамент, който да му пасва по-добре. Напразно. Колегите на Албер Пенсле съчувстваха на злочестата двойка. „Влюбените хамелеони“, както ги наричаше номер 13, бяха предмет на всички разговори. Окуражен от тази популярност, Албер Пенсле се опита да вдигне изпитателите на бунт срещу професор Ото Дюпон. Но не го подкрепиха. Както трябваше да се очаква, на войската му ѝ липсваше последователност. От своя страна Йоланда молеше „майката“ да ѝ се притече на помощ.

— Дано утре все още го обичам — казваше тя.

— Бъдещето е в ръцете на професора — отговаряше майката, клатейки глава.

Към края на септември отчаяните влюбени решиха да уведомят Ото Дюпон за оставката си. Срецнаха се с него, изложиха мотивите си и се извиниха, че не ще могат да останат при него до изтичането на двегодишния срок, предвиден в договора. Ото Дюпон бе великодушен: не само че не поиска да платят неустойка, но обеща да им помогне с малка рента през първите три години на съвместния им живот. Последната му инжекция бе направена, за да им върне първоначалните характери. Те я приеха като тайнство.

Месец по-късно се ожениха и наеха двустаен апартамент в един блок в квартал „Итали“.

Първите дни от брака им бяха много радостни. Младите съпрузи не можеха да свикнат с мисълта, че са женени. Да заспивате и да се събудите до едно и също същество! Да излизате и да знаете, че като се върнете, ще ви посрещнат същото лице, същите думи и че утре и всеки ден между вас ще има само недоразумения, за които само вие ще сте си виновни!

— Сякаш сънувам — шепнеше Йоланда.

Албер ѝ вземаше ръцете и ги поднасяше към устните си.

— Колко е хубаво да се надяваш, да предугаждаш! Помниш ли смешните си обноски на амазонка?

— Смешни ли? Не виждам защо! Смешният бе ти в ролята на евтин донжуан!

Надсмиваха се над отминалите неприятности.

Една неделя решиха да отидат на гости у професор Ото Дюпон. Върнаха се вкъщи натъжени и смътно разтревожени.

— Видя ли, пристроили са едно крило към къщичката на изпитателите.

— Освен това са стеснили градината.

— Ами, изглеждаше ни по-голяма, това е всичко...

Дните се нижеха един след друг и Албер Пенсле ставаше замислен, мълчалив и нервен. От своя страна Йоланда отказваше да излиза и с часове прекарваше в един фотьойл до прозореца, гледайки минаващите под дъжда коли. Той ставаше, приближаваше се до нея, целуваше я по челото и се връщаше на мястото си, тътрейки чехли. Звънваше часовник:

— Какво ще правим довечера, скъпа?

— Каквото поискаш, скъпи.

Скоро Албер Пенсле осъзна, че се отегчава до смърт със съпругата си. А тя трябваше да признае, че с нейния съпруг в живота липсваха изненади. Все същият мъж, все същата жена. Спомняха си за живота в клиниката, където всяка среща беше някакъв сюрприз. Това разточителство на прищевките ги беше зле подготвило за сегашния им живот. Вече не можеше да им се случи нито нещо ужасно, нито нещо много приятно. Всичко беше предварително известно. Един ад на монотонност и спокойствие. Албер Пенсле тайно си намери любовница. Йоланда също си намери любовник. Но тези две връзки не продължиха дълго. И единият, и другият ги прекъснаха отвратени и разкаяни. Признаха греховете си:

— Изневерих ти, скъпи.

— Аз също ти изневерих, скъпа!

Бяха силно пребледнели. С тъжен глас и смръщено чело Албер се опита да оправдае поведението си:

— Виждаш ли, преди ти изневеряхах със самата теб. На всеки десет дни ти беше ти и не беше ти, аз бях аз и не бях аз...

— Колко добре те разбирам!

— Страхувах се да не те загубя. Но всеки път, когато те загубвах, по необясним начин те откривах в някоя друга. И те имаше, и те нямаше. Принадлежеше ми, без да ми принадлежиш...

— Спомняш ли си деня, в който ти казах: „За мен любовта е борба“? Ти беше едно противно безволево човече. Как бих искала отново да станеш такъв!...

— А на мен как ми се иска да се превърнеш в онази смешна педантична жена, силна по математика!...

— О, Албер! Албер! Колко много загубихме!

И заплака.

— Цял живот — вайкаше се тя — ти ще бъдеш ти, аз ще бъда аз! Това е ужасно, нали?

А той шепнеше, докосвайки леко страните ѝ с бързи целувчици:

— О, да, ужасно е, Йоланда! О, да, ужасно е!

На другия ден Албер Пенсле и жена му отново постъпиха на служба при Ото Дюпон.

Публикувано в списание „Наука и техника“, броеве 36,37,38/1991

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.